

Секція 3: Економіка та управління національним господарством, соціальна орієнтованість національних моделей економічних систем

Танасієнко Н.П., к.е.н., доцент,

Поплавська О.В., викладач

Паршивлюк Б.С., студент

Хмельницький національний університет

м. Хмельницький, Україна

ВПЛИВ ПРЯМИХ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ

В умовах динамічних змін зовнішнього середовища вітчизняна економіка переживає період кризи, державі складно забезпечити соціально-економічний розвиток за рахунок власних фінансових ресурсів, що обумовлює потребу у активному залученні іноземного капіталу. В Україні іноземні інвестиції є визначальною передумовою розвитку національної економіки та важливим індикатором умов підприємницької діяльності, саме тому виникає необхідність зосередити увагу на питаннях іноземного інвестування

Інноваційний потенціал – це сукупність елементів, необхідних для вирішення певних виробничих проблем, і готовності суб'єкта господарювання до їх вирішення [1].

Необхідною складовою соціально-економічного розвитку України є впровадження інновацій в різні галузі національної економіки.

Інноваційна система України переживає не найкращі часи свого становлення та розвитку, що пов'язано перш за все з політичними подіями, протиріччями на Сході країни та постійним перерозподілом влади.

Впровадження інновацій супроводжується низкою проблем, але саме за допомогою формування та реалізації інноваційного потенціалу значно підвищиться ефективність діяльності секторів економіки.

Згідно з різними програмами, основними напрямками співпраці в інноваційній сфері можемо виділити розвиток технологій в таких сферах: освоєнні космосу, літакобудуванні, суднобудуванні, радіоелектроніці; модернізації автомобілебудування, розширення науково-дослідницьких і дослідно-конструкторських робіт; машинобудуванні, організації виробництва високоефективної техніки для оновлення продукції в галузях виробництва, сільгоспмашинобудуванні, виробництві спецтехніки, транспортних засобів, енергетичного обладнання; металургійній промисловості і т.д. [2].

Інвестиційна діяльність відіграє вагомую роль у забезпеченні ефективної реалізації модернізаційних реформ в Україні. Інтенсивний перехід до конкурентоспроможної моделі національної економіки зумовлює потребу співробітництва зі світовою системою господарювання, у якій іноземні інвестиції є важливим економічним важелем.

Світова практика переконує, що без активного залучення іноземного капіталу неможливо провести структурну перебудову економіки, скоротити технологічну відсталість народного господарства та забезпечити конкурентоздатність вітчизняної продукції на світовому ринку. Тобто прямі іноземні інвестиції є одним із чинників, які забезпечують економічне зростання та розвиток країни в цілому [3,4].

Прямі іноземні інвестиції – найбільш бажана форма капіталовкладень для економік, що розвиваються, тому що вона дозволяє реалізовувати великі проекти; крім того в країну надходять нові технології, нові практики корпоративного управління, тощо.

У 2017 році в економіку України іноземними інвесторами було внесено \$2202 млн. прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) [5]. З країн ЄС у 2017 році в Україну надійшло \$1244 млн. прямих іноземних інвестицій (ПІ), з інших країн світу – \$627,2 млн. За накопичувальним підсумком, станом на 1 січня 2018 року, акціонерний капітал нерезидентів в Україні становив \$39144 млн. (з країн ЄС – \$27465,5 млн., з інших країн – \$11678,5 млн.), що виявилось на 4,3% більше показника початку року (\$37513,6 млн.). До основних країн-інвесторів України належали Кіпр – \$10008,6 млн., Нідерланди – \$6292,9 млн., Російська Федерація – \$4598,4 млн., Велика Британія – \$2169 млн. та Німеччина – \$1792,6 млн. Найбільші обсяги надходжень прямих інвестицій на звітну дату (за накопичувальним підсумком) були спрямовані до підприємств промисловості – \$10685,6 млн., установ та організацій, що здійснюють фінансову та страхову діяльність, – \$10213,3 млн., а також оптової та роздрібної торгівлі, ремонту автотранспортних засобів – \$5140,8 млн. [6].

У 2017 році українські підприємства внесли \$10,4 млн. прямих інвестицій (акціонерного капіталу) до 12 країн світу. У цілому, станом на 1 січня 2018 року, обсяг ПІ з України склав \$6576 млн. (на початку 2017 року він становив \$6346,3 млн.). До країн ЄС з України інвестовано \$6339,2 млн., до інших країн світу – \$236,8 млн. Найбільші обсяги прямих іноземних інвестицій з України (за накопичувальним підсумком) були спрямовані до Кіпру – \$5930,5 млн., Російської Федерації – \$151 млн., Латвії – \$68,4 млн. та Віргінських Британських Островів – \$61 млн. [5, 6].

Згідно з Індексом інвестиційної привабливості (International Business Compass), який розраховується міжнародною консалтинговою мережею BDO, станом на 2018 рік Україна посідає 131-е місце із 174 країн світу.

Для активізації інвестиційного потенціалу України необхідно здійснити ряд заходів щодо зміни інвестиційної політики влади, поліпшення загального бізнес-клімату та режимів конкуренції. У зазначених напрямках державою вже здійснено ряд позитивних кроків, таких як [7]:

1. Створено правове поле для інвестування та розвитку державно-приватного партнерства: законодавство України визначає гарантії діяльності для інвесторів, економічні та організаційні засади державно-приватного партнерства в Україні.

2. Застосування національного режиму інвестиційної діяльності для іноземних інвесторів та відсутність націоналізації іноземних інвестицій [6].

3. Визначено перелік видів господарської діяльності та відмінено ліцензування 26 типів господарської діяльності; скасовано неефективну сертифікацію в сільськогосподарській сфері.

4. Забезпечено адаптацію українського законодавства до загальноєвропейського та запущено в публічний доступ модуль бізнес-аналітики, який надає громадянам онлайн-доступ до інформації про закупівлі.

5. Державна підтримка при створенні індустріальних парків та реалізації проектів у їх межах.

Отже, для покращення інвестиційного клімату в Україні та активізації притоку іноземного капіталу нами були виділені наступні шляхи вирішення проблеми:

- удосконалення загального (податкового, земельного, корпоративного, митного та спеціального) законодавства, що регулює відносини при здійсненні інвестування відповідно до європейських норм;
- реалізація інвестиційних проектів за принципом «єдиного вікна»;

– запровадження ефективного механізму страхування ризиків іноземного інвестування.

Перспективи подальших досліджень у даній сфері обумовлені тим, що для країни, що ставить перед собою мету забезпечення економічного зростання, особливого значення набуває використання наявного інноваційного потенціалу регіонів.

Література:

1. Краснокутська Н.В. Інноваційний менеджмент: навч. посібник / Н.В. Краснокутська. - К.: КНЕУ, 2003. - 504 с.
2. Головінов О.М. Пріоритетні напрями розвитку і проблеми фінансування інноваційної діяльності [Текст] / О.М. Головінов // Державний комітет статистики України [Електронний ресурс]. – Офіційний сайт. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Кадеєва І. В. Прямі іноземні інвестиції як фактор становлення інноваційної економіки в Україні / І. В. Кадеєва // Збірник наукових праць Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди. Економіка. – 2014. – Вип. 14. – С. 193–199
4. Кудрик Г. П. Роль іноземних інвестицій у фінансуванні інноваційного процесу в Україні / Г.П. Кудрик // [Електронний ресурс] Інтелект–портал. – Режим доступу: <http://nauka.zinet.info/1/kudrik.php>
5. Державна служба статистики [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
6. Обсяги прямих іноземних інвестицій в Україну за 2017 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://finpost.com.ua/news/7371>
7. Інвестиційний клімат в Україні [Електронний ресурс] Міністерство закордонних справ України. – Режим доступу: <http://mfa.gov.ua/ua/about-ukraine/economic-cooperation/investclimat>.